

# „ZAČÁTEK VÝUKY BYCH POSUNUL NA DEVÁTOU“

BACK TO SCHOOL. MINISTR ŠKOLSTVÍ CHCE UBRAT PRVNÍ HODINU STRANY 8, 9

# metro

mojemetro | denikmetro

Pátek, 19. srpna 2022

Č. 159, [www.metro.cz](http://www.metro.cz)

Volný prodej 6 Kč

/ ostatní distribuce

Svátek slaví: Ludvík

FILM SCENÁRISTY/REŽISÉRA  
**JORDANA PEELEA**



**DANIEL KALUUYA**  
**NENE**

V KINECH OD 18. SRPNA  
NATOČENO IMAX KAMERAMI

INZERCE

# Za spoustou módních výrazů je pohodlnost

**Český národní korpus.** Zabývá se statistikou mluvené i psané češtiny. **Data.** Čerpají z nich vědci, studenti či sociologové. **Náš jazyk.** Češi si rozumějí i přes rozdílné vzdělání. **Jako kniha.** Tak nikdo nemluví STRANA 12



## V Brně vystavují pravěké ozdoby a originály venuší včetně Věstonické

Nová výstava v brněnském pavilonu Anthropos hledá odpovědi na otázky, jak se zdobili a jak vypadali lidé doby kamenné. Potrvá do února příštího roku. Tvůrci výstavy z Moravského zemského muzea shromáždili unikátní nálezy – ozdoby z různých materiálů, venuše nebo další zobrazení lidských bytostí. Vše v originálech, včetně slavné Věstonické venuše (vlevo nahoře) nebo torza loutky z hrobu šamana z Brna (vpravo). Nejvzácnější exponáty přivezli pracovníci muzea včera dopoledne za asistence policejních těžkoooděnců (vlevo dole). Na snímku uprostřed jsou čelenky, jehlice a spony. 4x ČTK

9 771211 781002 1  
2 21 59



Nestavíme vzdušné zámky,  
stavíme a vlastníme  
skutečné nemovitosti více jak 20 let

## DVOULETÉ ZAJIŠTĚNÉ DLUHOPISY E-FINANCE

# 7%

ROČNÍ ÚROK



- ✓ Investice od 50 000 Kč
- ✓ Roční úrok 7 %
- ✓ Úrok vyplácen jednou ročně
- ✓ Možnost předčasného splacení
- ✓ Dvoulété dluhopisy



Zastavovaný areál Zámku Račice o rozloze přes 50.000 m<sup>2</sup>

Koncern e-Finance, a.s. nabízí dluhopisy zajištěné zástavním právem na celém exkluzivním areálu Zámku Račice čítající pozemky o výměře přes 50 000 m<sup>2</sup>, nemovitosti a samotný Zámek Račice. **Celé portfolio investic najdete na našich stránkách [www.e-finance.eu](http://www.e-finance.eu).**

## TŘÍLETÉ DLUHOPISY SKUPINY E-FINANCE

# 8%

ROČNÍ ÚROK



- ✓ Investice od 50 000 Kč
- ✓ Roční úrok 8 %
- ✓ Úrok vyplácen jednou ročně
- ✓ Možnost předčasného splacení
- ✓ Tříleté dluhopisy



Investice roku 2021

Skupina e-Finance více jak 20 let investuje do nemovitostí v atraktivních lokalitách České republiky. Díky tomu disponuje stabilním portfoliem, zejména nájemních nemovitostí, v hodnotě přesahující 1 miliardu korun. Portfolio investic najdete na [www.e-finance.eu](http://www.e-finance.eu).

ČNB schvaluje prospekt dluhopisů pouze z hlediska toho, že splňuje normy, které ukládá nařízení (EU) 2017/1129. Konečné podmínky a prospekt dluhopisů schválený ČNB naleznete na [www.e-finance.cz/dluhopisy-informace](http://www.e-finance.cz/dluhopisy-informace).

**Objednání: [www.e-finance.eu](http://www.e-finance.eu), ☎ +420 515 555 555**

Od  
960 Kč  
pokoj/noc

EFI  
Zámek Račice  
RAČICE-PISTOVICE

### SEZÓNA ZAHÁJENA!

Dopřejte si cenově výhodnou dovolenou v malebné přírodě na hranici Moravského Krasu a Drahanšské vrchoviny, pouhých 30 km od Brna a 10 km od Vyškova.

**NABÍZÍME UBYTOVÁNÍ turistického typu přímo na zámku nebo luxusní apartmány a pokoje v předzámčí.**

Ráčice 1. Račice - Pístovice  
+420 515 555 549, [info@zamekracice.cz](mailto:info@zamekracice.cz)  
[www.zamekracice.cz](http://www.zamekracice.cz)



Zveme Vás na  
**Zámek Račice**  
na Vyškovsku  
30 km od Brna

DOVOLENÁ V NETRADIČNÍM  
ZÁMEČKÉM PROSTŘEDÍ



EFI Zámek Račice  
člen e-Finance Group

## Krátce

Fiala nemá  
důvod odvolávat

Premiér Petr Fiala nevidí důvod pro odvolání ministra vnitra Víta Rakušana, ke kterému ho vyzval šéf hnutí ANO Andrej Babiš. Výzvu zdůvodnil jmenováním Petra Mlejníka ředitelem civilní rozvědky i přes jeho kontakty s podnikatelem Michalem Redlem obviněným v kauze Dozimetr. ANO chce vyvolat hlasování o nedůvěře vládě.

Vitásková  
má 51 tisíc hlasů

Bývalá předsedkyně Energetického regulačního úřadu Alena Vitásková nasbírala dostatek petičních 51 tisíc podpisů k podání prezidentské kandidatury. Sesbírání potřebných podpisů již dříve oznámil i podnikatel Tomáš Březina a Jiří Kotáb. Další kandidáti hlásí desítky tisíc podpisů občanů. **ČTK**

# Náhradníci za Babiše

**Koho podpoří  
v boji o Hrad?  
Podle šéfa ANO  
jde o muže a ženu.**

Hnutí ANO má případně další dva kandidáty, kteří by se mohli ucházet o post prezidenta. Po jednání stínové vlády hnutí ANO to řekl šéf Andrej Babiš. Sám chce rozhodnutí ohledně své kandidatury oznámit 28. října. V pořadu serveru Blesk.cz Epicentrum doplnil, že se neřídí průzkumy veřejného mínění, o termínu ohlášení kandidatury ale přemýšlí. V souvislosti se spekulacemi, že pro něj má větší váhu návrat k vládě, uvedl, že role vlády je daleko větší, než má hlava státu.

„Hnutí ANO má ještě dva kandidáty. Jsem přesvědčen, že jsou určitě lepší než ti, kteří tam chtějí být,“ uvedl před-

seda hnutí. Jde podle něj o muže a ženu. „Čekáme na rozhodnutí Andreje Babiše, naši podporu má. V zásadě nebudeme řešit nic dřív, než on se rozhodne,“ doplnila šéfka poslaneckého klubu ANO Alena Schillerová.

Babiš už dříve uvedl, že pokud se rozhodne kandidovat, společně se na podpisy poslanců. Těch je potřeba 20 a ANO má ve Sněmovně 72 křesel. Původně tvrdil, že bude sbírat podpisy občanů. Těch je potřeba 50 tisíc. Podle aktuálního volebního modelu agentury Median má Babiš pro první kolo prezidentské volby stále největší podíl hlasů, ale v druhém kole by ho porazil někdejší vysoký představitel české armády a NATO Petr Pavel. V prvním kole se na společné třetí místo posunuli senátor Marek Hilšer a bývalá rektorka Mendelovy univerzity Danuše Nerudová. **ČTK**



## Prezident?

Nejlepším prezidentem by byl krkavec, míní spolek Edvard na Hrad. Představitelé spolku v Brně s nadsázkou ohlásili kandidaturu krkavce velkého jménem Edvard K., pro kterého plánují sbírat podpisy nezbytné pro občanské uchazeče o prezidentský úřad, oslovili prý také poslance a senátory. „Jsem jeden z mála, kdo se ještě nepotkal s panem Redlem,“ zmínilo prohlášení krkavce také aktuální korupční kauzu Dozimetr, jejímž středobodem je lobbista Michal Redl. **2x ČTK**

INZERCE

## BAAGL SET 5 - ŠKOLNÍ SET

- II Jednotný motiv Zippy Liška
- II Ergonomické provedení aktovky
- II 5dílná sada
- II Certifikováno v akreditované laboratoři



2.079,-

Vaše dítě z nich bude nadšené!



Tak klikni hned na [Mironet.cz](https://www.mironet.cz)



## Zemřel

Ve věku 92 let zemřel první primátor Plzně po listopadu 1989 a dlouholetý přednosta neurochirurgického oddělení Fakultní nemocnice v Plzni Zdeněk Mraček (na snímku z roku 2018). Už jako student se Mraček dostal do konfliktu s komunistickou totalitou. Pracoval poté jako dělník v pivovaru, nakonec mohl složit v roce 1949 maturitu a byl přijat na lékařskou fakultu v Plzni. Po letech se z něj stal uznávaný neurochirurg. Až po roce 1989 byl jmenován docentem a poté profesorem. MAFRA

## Benzin zlevňuje

# 41

Paliva v Česku za poslední týden zlevnila více než o korunu. Průměrná cena benzínu se poprvé od začátku března dostala pod 41 korun. Natural 95 se v průměru prodává za 40,66 koruny za litr, což je o 1,33 koruny méně než minulou středu. Nafta zlevnila o 1,01 koruny, na průměrných 42,44 koruny za litr. Vyplývá to z údajů společnosti CCS. Nejlevnější paliva natanoují řidiči nyní ve Zlínském kraji. Naopak nejdražší jsou čerpací stanice v Praze. ČTK

# Zemanovi končí léto

**Prezident musel do nemocnice na plánovanou kontrolu vyživovací sondy.**

Kancléř Vratislav Mynář mluvil o příjezdu prezidenta Miloše Zemana do nemocnice. Lékaři mu kontrolují vyživovací sondu, poté bude z Ústřední vojenské nemocnice (ÚVN) propuštěn. Sondu prezidentovi lékaři zavedli po zdravotních potížích loni na podzim. Prezident byl poté 48 dní v nemocnici, panovaly pochybnosti o tom, jestli je schopen plnit své pracovní povinnosti. Zemanovu hospitalizaci potvrdil prezidentův mluvčí Jiří Ovčáček, její délku neuvedl a odkázal na zástupce ÚVN. „Mohu pouze konstatovat, že panu prezidentovi končí tento týden dovolená a v týdnu příštím už jsou naplánovány mnohé aktivity – setkání s velvyslanci, setkání s panem premiérem nebo Země živitelka,“ napsal Ovčáček v SMS. Mluvčí ÚVN Jitka Zinke ČTK sdělila, že jde o plánovanou krátkodobou hospitalizaci. Zeman do nemocnice nastoupil včera dopoledne. Kolem poledne se v jejím areálu pohybovali pracovníci ochranné služby a stála tu jejich vozidla.

INZERCE

Loni 10. října, den po sněmovních volbách, byl Zeman převezen na kliniku intenzivní medicíny ÚVN, kde strávil 48 dní. O zdravotním stavu prezidenta Pražský hrad v té době zveřejnil minimum informací. Lékaři tehdy podle zprávy, kterou si vyžádal a publikoval předseda Senátu Miloš Vystrčil, považovali jeho dlouhodobou prognózu za krajně nejistou a prezident podle nich nebyl v té době schopen vykonávat pracovní povinnosti. Prezident už více než rok kvůli onemocnění nohou používá invalidní vozík. Po loňské hospitalizaci mu kvůli riziku podvýživy lékaři zavedli sondu do žaludku. V červencovém rozhovoru pro CNN Prima News Zeman uvedl, že doufá, že mu ji lékaři na podzim vyndají. V rozhovoru také řekl, že se jinak cítí v podstatě zdravý a má o něco vyšší hladinu cukru v krvi. ČTK

## Krátce

### Nehoda sanitky

Na pátečním celostátním silničním tahu z Valašského Meziříčí k hranicím se Slovenskem se stala nehoda. U Zubří na Vsetínsku se srazila sanitka s autem. Na místě bylo pět zraněných, řidič osobního vozu vážně.

### Velvyslancem ve Vietnamu bude Hynek Kmoníček

Končíci ambasador ve Spojených státech amerických Hynek Kmoníček se přesune do Vietnamu. Sdělovalo to ministerstvo zahraničí. Kmoníček je velvyslancem v USA od března 2017, předtím byl čtyři roky ředitelem zahraničního odboru Pražského hradu. Jde o zkušeného diplomata, byl v Austrálii, Asii i v OSN. Při nástupu na velvyslanecký post v USA jednal o návštěvě prezidenta Miloše Zemana u amerického prezidenta



Nehoda si vyžádala pět zraněných.

HZS ZLÍNSKÉHO KRAJE

Donalda Trumpa. Návštěva se nakonec nekonala.

### Ochlazení

Po včerejších odpoledních bouřkách, které zasáhly především Čechy, se v západní části Česka ochladí. Zatím na Moravě ještě dnes vydrží velmi teplé počasí. I tam ale nakonec dojde studená fronta, která přinese teploty kolem 22 stupňů.

### Kontroly benzinek budou pokračovat

Ministerstvo financí oznámilo, že bude v kontrolách marží čerpacích stanic pokračovat. Ty byly terčem kritiky, že udržují ceny stále vysoko, ačkoli stát jim snížil DPH. Úřad zvažuje, že u benzínu nižší spotřební daň o něco prodlouží, u nafty by to mohlo být trvalé. ČTK

# Covid. Šíření koronaviru druhý den v řadě zrychlilo

Epidemie covidu v Česku druhý den v řadě zrychlila. Ve středu přibýlo 2403 potvrzených případů nákazy, zhruba o 200 více než před týdnem. Laboratoře přitom provedly méně testů, jejich pozitivita se ale znovu zvýšila. Počet hospitalizovaných se od konce minulého týdne stále pohybuje okolo tisícovky. Vyplývá to z údajů ministerstva zdravotnictví. Testovat se ve středu nechalo asi 8300 lidí, před týdnem jich bylo zhruba o 400 více. Podíl

pozitivních výsledků se zvýšil u všech tří typů testů. V případě preventivních to bylo o dva procentní body, na 8,7 procenta. Nejpočetnější diagnostické testy, které podstupují lidé s příznaky nemoci, odhalily covid u 35 procent vzorků. Epidemiologické testy, jež se dělají například kvůli kontaktu s nakaženým, měly pozitivitu 23,3 procenta. Na 100 tisíc obyvatel připadá za posledních sedm dní 122 nakažených. Takzvané incidenční číslo od druhého

poloviny července pravidelně klesalo, poslední dva dny rostlo, ale nikoli výrazně. Nejvyšší zůstává nadále v hlavním městě, na 100 tisíc Pražanů připadá za posledních sedm dní 159 nakažených. Nejlépe na tom je Vysočina.

Od začátku epidemie v březnu 2020 bylo potvrzeno 4,02 milionu případů nákazy koronavirem. Do tohoto počtu nejsou zahrnuty případy, kdy se někdo nakazil opakovaně. S koronavirem dosud zemřelo 40 687 lidí. ČTK

**EX DRAŽBY**  
PORTAL ELEKTRONICKÝCH  
DRAŽEB A AUKEJ

AUKCE NEMOVITOSTÍ  
**ZDARMA**

Prodejte Vaši nemovitost (byt, dům, pozemek) za nejvyšší možnou cenu formou elektronické aukce nebo dražby. JURIS REAL Dražby a.s. s databází 100 000 registrovaných, poptávajících klientů je největší dražebník v ČR!

**800 22 33 88**

www.prodejtojinak.cz



# SCHOOL AND THE GANG



Oblečení na hraní  
od 198 Kč\*

C&A

[www.c-a.com](http://www.c-a.com)

\*Zboží bude k dostání od 25.8. ve všech prodejnách C&A v České republice. Nabídka trvá do vyprodání zásob.

# Při letních trampotách nám pomáhají přírodní recepty

**Vyrazili jste do přírody nabírat síly, slunit se, aby byla vaše pleť bronzově krásná? Někdy se to nepovede a pak je dobré sáhnout po tradičních receptech.**

Spáleniny od slunce, žaludeční potíže nebo včelí bodnutí patří k méně příjemným chvilčkám léta. Nemusíte hned vyrazit do lékárny. Tyto zdravotní komplikace se dají vyřešit mastičkou či několika prášky, zbavit se jich ale lze i potravinami nebo bylinkami, které mají lidé běžně doma.

## Mají podporu odborníků

Přírodní léčiva jsou prověřena generacemi a podporují je i lékaři. Na rozdíl od klasických léků se lidé většinou nemusí bát předávkování nebo vedlejších účinků. „Přírodní alternativy klasických léků stojí za vyzkoušení, minimálně člověku neublíží a výhodou je, že to s nimi obvykle nelze přehnat,“ říká Ivo Procházka ze Sdružení praktických lékařů. „Účinnost některých přírodních alternativ potvrzují dokonce lékařské studie. Lidé je však znají a používají léta, recepty a tipy se předávají z generace na generaci,“ dodává Vojtěch Mucha, předseda Mladých praktiků.

## Když slunce svítí moc a včely si nevybírají

Spálení od sluníčka se v létě vyhne málokomu. „Po-



V létě je dobré pamatovat na ochranu pleti a dostatečný přísun tekutin. MAFRA

drážděnou kůži je dobré potřít medem, který stejně dobře funguje také na popáleniny od ohně. Med zabírá i na bodnutí od včely. Otok od včelího bodnutí je možné zklidnit také potřením půlkou rozkrojené cibule,“ radí Ivo Procházka. Vpichy od komárů mohou zase lidé potřít pálenkou, která funguje jako univerzální dezinfekce.

## Spánek posiluje, vyplatí se pro to něco udělat

Letní horka často u některých lidí zhoršují kvalitu spánku. Lidé by tak měli dodržovat pravidla spánkové hygieny. Patří k nim dostatečně tiché a temné prostředí či vyhýbání se modrému světlu z obrazovek. Pokud ani spánková hygiena nezabere, doporučuje se několik dostup-

ných látek, které má většina z nás v lednici.

Jednou z nich je tryptofan, který má uspávací účinky. Lze ho koupit v lékárně, nachází se ale i v pivu a chmelu. Alkohol však zhoršuje kvalitu spánku, rozhodně lepší je tedy pivo nealkoholické. Další látkou podporující spánek je hořčičk, který je obsažen například v minerálních vodách. Klasikou našich babiček je sklenice mléka s medem před spaním. V neposlední řadě mohou lidé zkusit zařadit různé bylinky jako meduňku, levanduli, případně třezalku.

„Při užívání bylinek bych však byl opatrný u těhotných žen, protože je prokázáno, že některé mají poměrně výrazný vliv na plod. Paradoxně se v těhotenství doporučuje

brát spíše vyzkoušené léky, u kterých máme jasné údaje o účincích,“ upozorňuje Vojtěch Mucha.

## Pamatujte na pitný režim, braňte se dehydrataci

V letních měsících a velkých vedrech je dostatečný příjem tekutin samozřejmostí. Udržuje organismus v kondici, současně prospívá pleti. V případě dehydratace se ale nabízejí účinné prostředky.

Jedním z přípravků, který si mohou lidé vyrobit sami doma, je rehydratační roztok. Roztok se dá sice koupit v lékárně, ale ten, který je vyrobený doma, stojí pár korun a na rozdíl od kupovaného dobře chutná. Lze ho vytvořit smícháním litru vody, šesti lžiček cukru, půl lžičky soli, případně přidat šťávu

## Moudrosti babiček

Naše prababičky věděly, jak být krásné. Neměly možnost odskočit si do drogerie, musely si vystačit s tím, co bylo v domácí spíži. Inspirujte se jejich recepty.

- Rozmačkejte půlku banánu a přidejte polévkovou lžici pomerančové šťávy a lžici medu. Důkladně směs promíchejte, naneste na pleť a nechte působit 15 minut.
- Jestliže vaše pleť potřebuje povzbudit a osvěžit, pomůže jí rajčatová maska. Oloupejte půlku rajčete a rozmačkejte ji. Smíchejte s jednou lžící bílého jogurtu a lžící mandlového oleje, naneste na obličej a vyčkejte 20 minut. Opláchněte teplou vodou.

z jednoho pomeranče, citrону nebo grapefruitu pro lepší chuť a doplnění draslíku a vitamínů. „Roztok se dá pít i ve velkých vedrech jako prevence proti dehydrataci. Tekutina v roztoku je podobná té, kterou máme v těle mezi buňkami, a lépe se proto vstřebává a zadržuje. Navíc šetří žaludeční sliznici a zklidňuje střeva,“ říká lékař Vojtěch Mucha.

Voda ale pomůže i při bolestech. Zvláště po extrémně obtížném výšlapu nebo jiném sportovním výkonu. Priessnitzův obklad mohou lidé použít i na bolesti a záněty svalů, kloubů a šlach. Současně takový chladivý obklad zlepšuje cirkulaci krve například při trombózách a pomáhá zmírňovat třeba modřiny a otoky. **PAVEL HRABICA**

## Biokosmetika. Záleží i na ceně

Pětina českých žen sáhne po pletových krémech, přípravcích na ruce a další kosmetice, je-li v biokvalitě, a nezáleží jim na ceně. Více než tři pětiny žen a dívek se při nákupu také rozhoduje o přípravcích, které jsou přírodního charakteru. Konečné rozhodnutí však v jejich případě ovlivňuje cena výrobku.

Co najdeme v klasické dámské kosmetické taštičce? Může tam být kolem dvaceti

nejrůznějších přípravků, reálně jich však dámy používají jen devět. Ukazuje to na fakt, že zbytek si pořizují do zásoby, nejčastěji v nejrůznějších akcích. Obvykle proto bývá v taštičce šest rtěnek, tři řasenky, šest lahviček s lakem na nehty a kolem šesti očních stínů.

Ženy utratí ročně za kosmetiku přes sedm tisíc korun, v případě mužů se jedná asi o polovinu této částky. **PH**

## Termití dům

Inspirovat se přírodou lze ve všech oborech lidské činnosti. V léčitelství, kosmetice, ale také v architektuře. Nákupní a kancelářské centrum v zimbabwuském Harare si vzalo za vzor termití stavby. Budova je bez chladicích systémů, ale i tak dokáže regulovat vnitřní teplotu s téměř nulovou spotřebou energií. Architekti se inspirovali mravenci v tom směru, že dosahují správné teploty pomocí tisíců větracích otvorů jako ve skutečném termitišti. **GOOGLEMAPS**



# 99 Příroda mi dává to nejlepší pro mou pleť66

Značka



certifikovaná  
přírodní kosmetika



VEGAN

alverde  
sérum na obočí  
s rýčínovým olejem  
9 ml

**99 Kč**

▼ DLOUHODOBÁ CENA  
od 23.03.2022 99 Kč



VEGAN

Dodává pleti bohatou hydrataci,  
pěči a podporuje vitalitu buněk.

alverde  
natuschön  
pleťové sérum  
s obsahem olivového oleje  
30 ml

**199 Kč**

66,33 Kč za 10 ml

▼ DLOUHODOBÁ CENA  
od 29.04.2020 199 Kč



VEGAN

alverde  
natuschön  
čistící pleťový gel  
100 ml

**129 Kč**

▼ DLOUHODOBÁ CENA  
od 02.07.2020 129 Kč



## Udržitelně po celé léto

Nastavte svou tvář hřejivým  
slunečním paprskům  
a dopřejte si lehkou přírodní  
pěči od hlavy až k patě.  
Prohlédněte si udržitelný svět  
dm a nechte se inspirovat  
po celé léto.

Více informací najdete na  
[dm.cz/udrzitelnost](http://dm.cz/udrzitelnost)



alverde  
Raspberry  
balzám na rty  
4,6 g

**89<sup>90</sup> Kč**

97,72 Kč za 5 g

▼ DLOUHODOBÁ CENA  
od 28.07.2020 89,90 Kč

Kombinuje funkci  
denního pečujícího  
krému a make-upu.



VEGAN

alverde  
Perfekter Teint  
pleťový CC krém  
50 ml

**99 Kč**

19,8 Kč za 10 ml

▼ DLOUHODOBÁ CENA  
od 10.06.2022 99 Kč



VEGAN

alverde  
Hyaluron  
hydratační sprej  
50 ml

**89<sup>90</sup> Kč**

17,98 Kč za 10 ml

▼ DLOUHODOBÁ CENA  
od 19.03.2021 89,90 Kč

[www.dm.cz](http://www.dm.cz)  
[www.facebook.com/dm.cesko](https://www.facebook.com/dm.cesko)  
[instagram.com/dm\\_cesko](https://www.instagram.com/dm_cesko)



ZDE JSEM ČLOVĚKEM  
ZDE NAKUPUJI

# Učiva ubude, posunul bych výuku na devátou, říká ministr

**Změnu začátku dne ocení hlavně noční „sovy“, ranní „skřivany“ to neovlivní.**

Školní zvonek se ozve ráno v osm, nebo v devět? Dětem pozdější vstávání vadit nebude, myslí si odborníci. Problém je ale začátek pracovní doby rodičů.

## Do školy později všude?

Když se v Praze v Pernerově ulici otevřela v září 2019 nová základní škola, její vedení si zvolilo výuku od 8.30. Důvodem bylo například i to, že děti se dle psychologů o trochu déle vyspí, a tak se mohou pak ve škole lépe soustředit.

Ve stejnou hodinu zahajuje výuku třeba i pražské Gym-



Některé děti by kvůli posunu začátku vyučování musely trávit více času v ranní družině.

PROFIMEDIA

názium Jana Keplera, v devět hodin se také začíná učit na poměrně velkém množství soukromých škol. Na státních školách je ale takový pří-

stup spíš výjimečný, drtivá většina zde zahajuje výuku tradičně v osm hodin ráno.

Ministerstvo školství v těchto dnech řeší, zda by se

školní výuka neměla posunout na devátou hodinu v celé republice.

Podle nového ministra Vladimíra Balaše totiž v budoucnu dojde k určité redukci učiva.

„Už teď je ale jasné, že v rámci změny rámcových vzdělávacích programů učiva ubude,“ řekl ministr koncem letošního července pro server Lidovky.cz.

Jak by s úbytkem učiva naložil? „Možná se omezí počet hodin. Rád bych škrtnul první hodinu. Tím by se jedna hodina ztratila,“ dodal Balaš.

Problematiku začátku školní výuky řeší už mnoho let kantoři i psychologové.

„Posun na devátou hodinu by mohl pomoci dětem

v jejich lepší koncentraci,“ připouští pro Lidovky.cz Zdeňka Bendová z Fyziologického ústavu Akademie věd. A to především u takzvaných „sov“ – tedy lidí, kteří díky vrozeným biorytmům vydrží v bdělém stavu dlouho do noci, ale ráno se obtížně probouzejí. U jejich protipólu, skřivanů, by hodinový posun v jejich potřebách nehrál žádnou negativní roli.

## Bez stresu, za světla a s otevřenou myslí

Odborníci upozorňují například i na to, že zatímco menší děti obecně vstávají spíš dříve, u dětí starších, zejména těch na druhém stupni základních škol, se i kvůli dospívání aktivita přesouvá stále více k večeru, proto je pro ně příjemnější vstávat později.

Mezi výhody pozdějšího začátku výuky patří i klidnější start do nového dne, odchod do školy bez stresu, ale i otevřenější mysl žáků.

Další výhodou je pak v zimě víc světla, což znamená, že děti nemusí vstávat a odcházet do školy ještě za tmy.

„Je prokázáno, že zejména u pubertálních dětí brzké vstávání narušuje biorytmus a že podávají mnohem lepší výkony, když chodí do školy až v devět hodin. Mnoho z nich navíc dojíždí a musí vstávat o to časněji,“ dodal ministr.

## Škola ovlivňuje dopravu i chod rodiny

Jeden z hlavních faktorů, který zejména v regionálním školství určuje začátek výuky, je právě doprava. Pokud

by se začínalo o hodinu později, musely by se kvůli tomu překopat například i stávající jízdni řády.

S pozdějším začátkem výuky jsou ale spojená i další negativa. Taková změna by totiž měla vliv na celkový posun denních aktivit celé rodiny. Rodiče žáků musí přijít ráno do práce v určitý čas, a tak by menší děti musely před začátkem vyučování buď tvrdnout v ranní družině, nebo by posun začátku pracovní doby musel rodičům povolit zaměstnavatel.

## Delší odpoledky nebo nedostatek času na zájmové kroužky

Další problém by mohl nastat ve chvíli, kdy by bylo nutné prodloužit výuku déle do odpoledne, což by mohlo narušit mimoškolní aktivity dětí. S tím nakonec koresponduje riziko, že se rodina opět doma sejde až později večer.

Byť je začátek vyučování v devět hodin pro mnohé žáky i dospělé lákavý, z mnoha škol zní, že to ale v současnosti není ten nejpálčivější problém, který české školství trápí.

Kromě toho si už dnes mohou ředitelé a vedení škol sami určit, v kolik má výuka začít, a klidně ji mohou posunout i na devátou hodinu. V zákoně je pouze jasně dáno, že vyučování nesmí začít dříve než v 7.00 a nesmí pokračovat po 17. hodině.

Proto se doporučuje, a je to v současné době běžná praxe, aby si každá škola udělala začátek výuky podle svých možností, rytmu obce a jejich obyvatel, podle místní dopravy či přání rodičů i dětí. JOSEF HORA

INZERCE

## Všechny školní potřeby pod jednou střechou

Oblíbená běžecká dvojice Running2 Soňa Hrabec Kotulková a Michal Hrabec jsou na aktivní životní styl a zdravou stravu odborníci na slovo vzatí.

Oddělení Zdravý svět v Globusu nabízí nejširší sortiment alternativních potravin v Česku, zakládá si na prvotřídní kvalitě, špičkových zdrojích a spolupracuje s regionálními farmáři. „Máme velkou radost ze spolupráce s Globusem. Bude se zdravě jíst, běhat, sportovat a nebudou chybět i zajímavé výzvy a recepty,“ slibují Running2.

Sledujte pravidelně na [www.globus.cz](http://www.globus.cz) a sociálních sítích.





**Sezona pomůcek začíná**

Nákupy školních pomůcek startují zpravidla začátkem druhého prázdninového měsíce a vrcholí na přelomu srpna a září. Podle mluvčí hypermarketů Globus Anety Turnovské děti při výběru hledí na trendy motivy, rodiče pak na funkčnost.

- Letošní rok obchody očekávají vyšší zájem o školní potřeby než loni. Je to dáno tím, že v letech 2019 a 2020, kdy byly děti na distanční výuce, školní výbavu neopotřebovaly.
- Loni byl největší zájem o motivy s Harrym Potterem, standardně pak jsou v oblíbě fotbalové motivy, pomůcky s motýly, koňmi, kočkami a psy. Letošní novinkou jsou školní potřeby s tématy nového filmu Jurský svět.
- Rodiče by při nákupu neměli zapomenout na to, že batohy či aktovky by si měly děti v obchodě i vyzkoušet. Dítě nosí tašku pět dní v týdnu, takže by měla být lehká, mít všechny bezpečnostní prvky i vyztužená záda.

# Máte doma prvňáčka? Na pomůcky mu přispěje stát

**Výdaje na celou školní výbavu vzrostou zhruba na 6500 korun.**

Inflace a zdražování se letos nepomítanou pouze do energií, ale také do nákupu školních pomůcek. Letošní nástup prvňáků do školy by se mohl v rodinném rozpočtu oproti loňsku prodražit až o 1500 korun, může za to zdražování aktovek i psacích potřeb.

Odhadem tak průměrně rodina zaplatí letošní školní rok za pomůcky pro novopečeného školáka kolem 6500 korun.

Stát sice poskytuje takzvané „pastelkovné“, to ale výdaje rodin v žádném případě nepokryje. Jeho výše od 1. září 2021 činí 500 korun, předtím částka dosahovala pouhých

200 korun na žáka a školní rok. Peníze dostávají přímo školy, které za to nakoupí právě pastelky, psací potřeby, čtvrtky a další vybavení.

## Příspěvek od ministerstva

Mohou rodiče sami nějakou podporu získat? V současné době je asi nejjednodušší zažádat o mimořádný příspěvek na dítě v hodnotě pěti tisíc korun.

„V tom může být zahrnuto i právě pastelkovné,“ reaguje oddělení ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) s tím, že jednorázový příspěvek má pomoci s inflací a růstem životních nákladů rodin s nízkými a středními příjmy.

Positivum je, že žádost o pětitisícový příspěvek by měl každý nově zvládnout do několika minut na internetu a nemusel složitě, jako v minulosti, vyplňovat formuláře například na úřadu práce.

Jak tedy zažádat? Na webu MPSV [www.mpsv.cz](http://www.mpsv.cz). „Od 15. srpna mohou lidé žádat on-line, základem pro žádost jsou pouze rodná čísla rodinných příslušníků,“ upřesňuje tiskové oddělení MPSV. O příspěvek také bude možné žádat na vybraných Czech Pointech, například na poště.

## Mimořádná okamžitá pomoc

Druhou možností, jak získat finance na školní pomůcky, je další produkt ministerstva – Mimořádná okamžitá pomoc. Je určena pro rodiče, kteří se prokazatelně nacházejí v tíživé sociální situaci.

Z těchto peněz mohou hradit výdaje za učebnice či učební pomůcky, školní aktovku, výdaje na školu v přírodě nebo školní družinu, ale i mimoškolní aktivity jako zájmové kroužky, zároveň také případné výdaje spojené s dojížděním do školy.

Jak zažádat? Návod je opět na webu MPSV, obecně se žádá na úřadu práce v místě trvalého pobytu.

„Výše příspěvku může pomoci částkou maximálně odpovídající desetinásobku životního minima jednotlivce, které letos činí 4250 korun, takže na potřeby školáka je možné dostat až 42 500 korun,“ reaguje tiskové oddělení ministerstva.

## Obce podporují školy samy

Podporu prvňáčků často řeší i samotné obce. Mají různé způsoby, mezi nejpraktičtější patří ten, že obec zašle škole určitou částku. Jeden příklad za všechny je Prostějov, kde město schválilo na jednoho prvňáčka částku 1000 korun. Základním školám tak v závislosti na počtu nových žáků letos prostějovská radnice pošle téměř půl milionu korun. **JOSEF HORA**

INZERCE



**HYPERMARKET  
ŠKOLNÍCH  
POTŘEB**

MÁME VŠE PRO VELKÝ NÁVRAT

OD 28. 7. 2022  
V KAŽDÉM  
GLOBUSU








**Sada FriXion Ball**  
gumovací roller s víčkem,  
obsah balení: 2x roller,  
1x sada náplní (3 ks)

**189,90**  
~~299,-~~

Platnost nabídky od 28. 7. do 6. 9. 2022 v hypermarketech Globus. | [www.globus.cz](http://www.globus.cz)

INZERCE

S | Televize Seznam  
OD 12. 9. VŽDY  
V PONDĚLÍ VE 20:15

**Babičko vaří!**



Krátce

## Bludy okolo AIDS

Brazilská policie chce stíhat prezidenta Jaira Bolsonaro kvůli některým jeho výrokům o covidu-19. Vyšetřovatelé se zabývají mimo jiné prezidentským tvrzením, že u lidí naočkovaných proti covidu-19 je větší pravděpodobnost, že se u nich rozvine AIDS.

## Hit TikToku

Lze uvařit večeri za dva běloruské rubly, tedy za dvacet korun? Běloruský blogger Aljaksiej to zvládl, a dokonce nešlo o bezmasou krmi – postačilo vepřové s kostí, mrkev, rajče, cibule a hlávka zelí, za což dohromady utratil 1,95 rublu. Jeho recept na sociální síti TikTok rychle zaznamenal více než 1,3 milionu zhlédnutí. **ČTK**

# Saké zachrání kasu

## Průměrný Japonec ročně spořádá dvakrát méně alkoholu než Čech.

Země vycházejícího slunce rozjela kampaň, jež by se dala parafrázovat heslem „Opíjejte se, podpořte svou vlast“. Zprávu přinesl zpravodajský server BBC News, jenž konstatuje, že mladá japonská generace pije méně alkoholu než její rodiče, což má nepříznivý dopad na daně z takových nápojů, jako je rýžové víno saké.

### Pijte i whisky, pivo a víno

Národní daňová agentura v Japonsku proto vyhlásila celostátní soutěž, jejímž cílem je přijít s nápady, jak tento trend zvrátit. Kampaň „Viva saké!“ doufá, že mladí navrh-

### Lahoda podobná pivu

Saké v japonštině doslova znamená „alkoholický nápoj“.

- Pravé japonské saké nese název Nihonšu a je vyrobeno z rýže několikanásobnou fermentací, tím je jeho výroba podobná výrobě piva. V Japonsku se podává studené (10 °C), teplé (20 °C) nebo horké (30 °C), záleží na konz-

mentovi a také na ročním období. V zimě se podává horké a v létě studené.

- Známé japonské značky, ty s dlouholetou tradicí, balí saké do krabic z pravého japonského javoru. Většina druhů saké obsahuje čtrnáct až sedmáct procent alkoholu. **WIKI**

nou plány, jak zatraktivnit pití alkoholu a podpořit alkoholický průmysl.

Soutěž jmenovitě vyzývá mladé lidi ve věku 20 až 39 let, aby se podělili o své podnikatelské nápady, které by mezi jejich vrstevníky nastartovaly poptávku po japonském saké, pálenice šócú, whisky, pivu nebo vínu.

Soutěžící mají na předložení svých nápadů čas do konce

září. Nejzajímavější projekty budou s pomocí odborníků rozpracovány, než se v listopadu představit finální návrhy.

Japonská média uvádějí, že reakce jsou smíšené, přičemž někteří kritizují snahu o podporu nezdravého návyku.

Mezitím už se na internetu objevily svérázné nápady – například slavné herečky „vstupující“ v digitálních klubech jako hostesky, avšak ni-

koli osobně, ale prostřednictvím virtuální reality.

### Mladí si šetří játra

Japonci každopádně vyvozuji, že viníkem alkoholového „sucha“ je kromě klesající porodnosti i stárnutí obyvatel. Nedávné údaje daňové agentury ukazují, že v roce 2020 lidé pili méně než v roce 1995, přičemž průměrné množství zkonzumovaného alkoholu kleslo ze 100 litrů na 75 litrů ročně na osobu. Úměrně klesající spotřebě se v průběhu let také snížily příjmy z daní z alkoholu. Podle deníku The Japan Times tvořily v roce 1980 pět procent celkových příjmů, ale v roce 2020 pouze 1,7 procenta.

Pro srovnání – podle údajů Českého statistického úřadu u nás v letech 1995–2020 kolísala průměrná spotřeba alkoholu na jednoho obyvatele mezi 165 a 190 litry. **HAL a ČTK**

## Berlín. DPH u plynu klesne, příští zima bude nejhorší

Německo pravděpodobně nesplní listopadový cíl, který vláda stanovila ohledně úrovně skladování plynu, aby se vyhnula energetické krizi. Portálu t-online to včera řekl Klaus Müller, šéf regulátora síťových služeb Bundesnetzagentur.

Kancléř Olaf Scholz posléze ohlásil dočasné snížení daně z přidané hodnoty u zemního plynu z běžné 19procentní sazby na sedm procent, aby spotřebitelům ulevil od vysokých cen energií.

### Třetí metu nestihnou

Německá vláda už v červnu kvůli problémům s dodávkami plynu z Ruska vyhlásila stav výstrahy, což je druhý ze tří varovných stupňů krizového plánu pro dodávky plynu. Rusko od poloviny června drasticky snížilo toky plynu do Evropy prostřednictvím plynovodu Nord Stream 1 a v současné době dodává pouze 20 procent dohodnutých objemů. Uvádí,



Olaf Scholz

že na vině jsou technické problémy.

Evropské země mají ale za to, že tento krok je politicky motivovaný.

Německo nicméně splnilo svůj první cíl, tedy aby byly zásobníky k 1. září plné ze 75 procent. Další metou je jejich naplnění na 85 procent k 1. říjnu a na 95 procent k 1. listopadu. „Neočekávám, že dalších cílů v oblasti skladování dosáhneme tak rychle jako toho prvního.“ řekl portál t-online Müller.

„Ve všech našich scénářích průměrné úrovně naplnění

95 procent do 1. listopadu nedosáhneme,“ dodal šéf Bundesnetzagentur. Němci by podle něj měli šetřit plynem, protože se v několika příštích letech mohou v tomto ohledu potýkat s problémy. „Nějde jen o jednu zimu, ale nejméně o dvě, a příští zima může být ještě těžší,“ řekl.

### Alespoň dvanáct procent

Krátce po vystoupení Müllera došlo na mimořádné prohlášení kancléře Olafa Scholze. Zdůraznil, že vláda prověří, zda dodavatelé snížení daně z 19 na sedm procent ve vyúčtování zákazníkům plně zohlední. Rovněž připomněl, že Berlín od října zavádí nový poplatek za obstarání plynu, který má uchránit dodavatele této klíčové energetické suroviny před insolvencí.

Odběratelům v Německu od října zdraží zemní plyn zhruba o 2,4 centu, 59 haléřů za kilowatthodinu, což může u domácích činit ročně i stovky eur. **ČTK**



## Luxus na Kilimandžáru

Tanzanská státní telekomunikační společnost nabízí vysokorychlostní internetové připojení na svazích nejvyšší hory Afriky Kilimandžára, které je jednou z hlavních turistických atrakcí Tanzanie. Internetové připojení by podle ministra mělo v říjnu dosáhnout nejvyššího bodu, vrcholu Uhuru ve výšce 5895 metrů nad mořem. Možnost spojení s okolním světem dosud končila ve výšce asi 1860 metrů nad mořem. Hora každoročně přiláká téměř 50 tisíc turistů z celého světa, kteří se pokoušejí dostat na její vrchol. Cestovní ruch je klíčovým pilířem tanzanské ekonomiky a podílí se na tvorbě HDP 18 procenty. V loňském roce vygeneroval příjmy ve výši 1,4 miliardy dolarů, 33 miliard korun. **ČTK**

# AUDIO-POSILOVAČE ZDARMA ROZDÁVÁME 100 KUSŮ

## Miniaturních zařízení, které posilují zvuky z okolí už za 4 minuty

### NENÍ TO OMYL - ČTEŠ DOBŘE

#### Jestli narodil ses v letech 1920 - 1990 a také:

- Stále se Ti zdá, že jiní nemluví zřetelně,
- Neztáháš sledovat rozhovor několika osob,
- Máš problém se slyšením hlasů žen a dětí,
- Stále hlasitěji nastavuješ TV nebo rádio,
- Slyšíš šumění, síčení nebo piskot v uchu,
- Stále častěji prosíš, aby se někdo opakoval,

...vyzvedni audio zesilovač, na který máš nárok, audio posilovač je doporučován na všechny problémy se sluchem. Odborníci to považují za skutečný hit. Zařízení zcela padne do ucha a za pouhé 4 minuty 12x zesílí přirozené zvuky z okolí.

Právě jsme zabalili 100 miniaturních sluchových zesilovačů ze skladu. Každý z nich je malinké diskretní zařízení, které vám do ucha nikdo nevidí ani zblízka a vy díky němu všechno slyšíte. Audio-zesilovač se velmi snadno používá, takže jej můžete použít okamžitě, bez předchozí přípravy. Tato zařízení dáváme ZCELA ZDARMA - kdo dřív přijde, je dřív na řadě - každému, kdo zavolá do **02.09.2022**. Jediné, co musíte udělat, je potvrdit své datum narození ústně po telefonu. Nemusíte předkládat žádná písemná prohlášení.

Miniaturní audio zesilovač má vestavěnou funkci pro selektivní zachycení a zvýšení skutečných okolních zvuků. Vložte si ho do ucha, zapnete a po 4 minutách můžete zapomenout na problémy s rozlišováním hlasů nebo na dojem mumlavého projevu u ostatních. Místo toho si začnete užívat celou škálu čistých venkovních zvuků. U ucha uslyšíte jak zpěv ptáků za oknem, tak i šeptání vašich vnoučat.

Důsledné nošení miniaturního miniaturního audio-ekvalizéru vám přinese další změny k lepšímu: 1. Přestanete být frustrováni, že neslyšíte jasně. Tento efekt potvrzuje celých 86 % uživatelů. 2. Zlepší se kvalita vašeho odpočinku. Spánek v noci bude také hlubší a více regenerační. Lepší sluch během dne totiž zvýší váš pocit bezpečí a celkové pohodlí. Specializovaný tisk uvádí, že nošení tohoto sluchadla je nejjistější způsob, jak se vyhnout zhoršení sluchových problémů. Jejich dlouhodobé ignorování může vést k situaci, kdy si mozek... zvykne na sluch. Riziko těchto komplikací je díky audio-zesilovačům sníženo 180krát.

Miniaturní audio-zesilovač od samého začátku zesiluje skutečné zvuky z okolí, což má zase pozitivní vliv na vaši pohodu a schopnost užívat si života. Konečně se budete moci soustředit na mluvení, poslech rádia nebo sledování televize. Každá z těchto malých činností vám začne přinášet skutečné potěšení. Mnoho uživatelů miniaturních audiozesilovačů s dojetím popisuje, jak po jejich prvním zapnutí po mnoha letech zřetelně slyšeli hlasy svých dětí nebo vnoučat!

A už víte, co pro vás bude největší odměnou? Přemýšlejte, jak se zlepší vaše kontakty s lidmi. Nakonec požádáte druhou stranu, aby řekla něco hlasitějšího. Nikdo na vás nebude křičet, že se díváte na televizi moc nahlas. V kanceláři nebo na poště si se vším bez problémů porozumíte a zařídíte si své záležitosti. Uděláte to rychle, efektivně a bez nedorozumění. Musíte vědět: Pravidelné mluvení tváří v tvář nebo po telefonu je zásadní pro zablokování rozvoje sluchových problémů. A tento miniaturní audio-zesilovač vám to umožní na 100 %.

K vytvoření miniaturního audio zesilovače byla použita jedna z nejkročilejších technologií dostupných na trhu. Zařízení zcela padne do ucha a má decentní tělovou barvu. Nikdo vůbec nepozná, že je máte na sobě. Po 4 minutách na to také můžete zapomenout. Zařízení je velmi lehké a je k dispozici se 3 velikostmi překrytí, z nichž každá je anatomicky profilovaná. Díky tomu bezpečně sedí v uchu a zároveň ho nemastí. Tento audio zesilovač neztratíte ani při běhu nebo sklonu hlavy. A pokud si budete chtít lehnout na bok nebo někoho obejmout, nic vás nebude bolet.

Jedná se o nejuniverzálnější a nejdražší model, který kdy výrobce v odvětví audio zesilovačů do uší vytvořil. Tento miniaturní model je univerzální: sedí na pravé i levé ucho, mohou jej nosit ženy i muži. Díky svému solidnímu zpracování vám bude sloužit roky.

### Proč rozdáváme miniaturní audio-posilovače na problémy se sluchem ZDARMA?

Nejsme charita. Jako profesionálové nabízíme produkt nejvyšší kvality a jsme si jisti: jakmile se o této refundační akci rozkřikne, objednávky od zákazníků k nám budou proudit z celé země.

**Poznámka:** Nyní je na trhu mnoho padělků miniaturních audio zesilovačů. Nesmí se zaměňovat s naším originálním zařízením, které inteligentně rozjasňuje skutečné okolní zvuky. Požadovaného výsledku reverzních sluchových problémů lze dosáhnout pouze použitím originálních miniaturních audio zesilovačů.

**NEČEKEJ! Tuto příležitost jde využít jenom  
do 02.09.2022 roku**

Miniaturní audio zesilovače, které pomáhají v boji se sluchovými problémy, nebudou k dispozici v žádném stacionárním obchodě. ROZHODUJE PRINCIP „KDO JE PRVNÍ, TÍM LEPŠÍ“. Doporučujeme vám rychle zavolat na číslo: **381 601 349**, abyste byli včas před vyprodáním zásob ZDARMA.

**DŮLEŽITÉ!** Limit je jeden miniaturní audio-posilovač na domácnost.

# „Člověka, který by mluvil jako kniha, prakticky nepotkáte“

Je současná psaná i hovorová mluva jednodušší, než jakou mluvili naši prarodiče? Někdo tvrdí, že ano, ale Michal Škrabal, ředitel Ústavu Českého národního korpusu, a jeho zástupce Michal Křen říkají ve společném rozhovoru pro Metro, že na dojmy nedají. Statistiky nakonec vždy vyjeví nefalšovanou pravdu.

## Můžete popsat, co si má člověk pod pojmem jazykový korpus představit?

Je to soubor strukturovaných textů, které jsou pečlivě vybrané. Tyto texty se využívají k jazykovědnému výzkumu. Dnes už totiž ve vědě nestačí, že máte v hlavě ideu a o té něco napíšete. Mít hypotézu nestačí, musíte ji podložit daty. Ta hypotézu vyvrátí, nebo potvrdí.

## Co všechno soubory textů, které shromažďujete, obsahují?

Ten nejtýpčtější je korpus současně psané, respektive tištěné češtiny. Oslovujeme nakladatele a vydavatele, kteří nám poskytují svou produkci, respektive to, co jsou schopni a ochotni nám věnovat. Z textů pak korpus vyrábíme. Musíme přitom vše převést do jednotné podoby, někdo pošle Word, jiný PDF... Důležitá pro nás je i informace, kdo a kdy daný text napsal. Není pochopitelné v našich silách shromáždit všechno, co u nás vyjde, ale to pro naše účely není ani potřeba. Stačí mít reprezentativní vzorek jazyka. Jinak se píše v médiích, jinak v odborné literatuře a beletrii. Součástí našich korpusů je i vzorek mluvené češtiny.

## Jak jako běžný uživatel vaše zkoumání využijí?

Vlajkovou lodí Českého národního korpusu je aplikace Slovo v kostce. Tam zadáte libovolné slovo a ona ho ukáže z nejrůznějších úhlů. Jak často se vyskytuje a jestli víc v beletrii, nebo publicistice, v jakých spojeních se nejčastěji objevuje, jeho regionální výskyt a další informace.

## Tak třeba slovo „novinář“. Zkuste mi ho z vašeho pohledu popsat.

Výraz „novinář“ se vyskytuje nejvíc v publicistice. V mluveném jazyce ho najdeme minimálně, stejně jako v naučné literatuře. A kolokace, tedy spojení s jinými slovy? Typický je „syndikát“, případ-



Ředitel Ústavu českého národního korpusu Michal Škrabal a zástupce Michal Křen

ně „svaz novinářů“, „britský novinář“, „investigativní novinář“...

## Proč zrovna „britský novinář“?

Museli bychom to detailněji rozebrat, podívat se do dat. Kolem slova „novinář“ se často vyskytují i jiné přívlasky: „český“, „ruský“, „americký“, případně „bulvární“.

## Může vaše zkoumání ovlivnit i zjednodušování jazyka? Když se některé výrazy přestanou používat a zvolí se jen jeden dva místo původních čtyř pěti?

Nedávno jsem psal sloupek o konkurenci slov „který“ a „jenž“. V novém vzdělávacím programu se totiž argumentovalo, že už se nebudou žáci učit, jak se skloňují zájmena „jenž“ a „tentýž“. Je prý je to těžké a nepoužívají se. Vezměte si třeba obrat „muži, již přišli“, ten je bezpochyby archaický. Data však jasně ukazují, že v novínách se jiné tvary zájmena „jenž“ skutečně používají, a to hojně. Vy novináři potřebujete, abyste stále neopakovali stejná slova, a tak hledáte varianty. Vidíte, že nelze dát jen na dojmy, nejsme dojmologové, ale jazykovědci.

## Současná čeština – jaká je z pohledu vaší vědy?

Je variabilnější, než si uvědomujeme a než si je leckdo ochoten připustit. Lze jejím prostřednictvím vyjádřit cokoliv, a to mnoha různými způsoby. V neformální situa-

ci klidně i nespisovně, on se svět nezbortí.

## Je jednodušší? Máme menší slovní zásobu?

Neřekli bychom. Některá slova zanikají, jiná však vznikají. Hodně se přejímá z angličtiny. Cizí vzory se počestují. To je ale přirozené. Jazyk bez přejímek neexistuje. Často se mluví třeba o tom, že na Islandu se hovoří stále stejně jako kdysi ve středověku. Máme tu kolegu, který tam žil, a ten potvrzuje, že všichni Islandané mluví dobře anglicky a přirozeně také přejímají z angličtiny nové výrazy. Je to pro ně nejpohodlnější. Těžko můžete být bilingvní a nepřejímat.

## Slovy filmu Pelíšky: roz-mohl se nám tady takový nešvar – spojení „baví mě“. Místo „líbí se mi“. Dokázali byste to interpretovat?

Někdy lidé moc nepřemýšlejí o skutečném smyslu slova. Vágnost ale k jazyku patří. Vždycky je nějaký výraz v určité době atraktivní, dnes bychom řekli „sexy“. V použití výrazu „baví mě“ se dá vysledovat jistá lenost uživatele vyjadřovat se přesně. Když řeknete, že vás kniha nebo film bavily, je to, jako když řeknete, že to bylo super. Jen pozitivní emoce, nic víc tím neříkáte. Dříve bylo slovo „baví“ spojené s komedií. Dnes to použijete i u hororu nebo psychologického dramatu. Už nemusíte říkat, co vás na tom bavilo. Pohodlnost

stojí za spoustou módních výrazů. Jiný příklad jsou rádooby učená slova jako „solistikovaný“. Naše data ukazují, že od roku 1998 se jeho používání zčtyřnásobilo.

## Jak moc je čeština otevřená cizím vlivům?

Stejně jako je vnějšímu působení otevřená celá společnost. Ostatně jsme jedna velká globální vesnička. Možná ještě někde v Amazonii naražíte na kmen, kde mluví podobně jako před tisíci lety. Ale i ti asi, pokud jsou v kontaktu s nedomrodci, přejímají jejich slova. Aby se s nimi vůbec dorozuměli.

## Často se setkávám s názory, že mladí si se starými generacemi nerozumějí. „Nová“ čeština je prý pro starší generaci nesrozumitelná.

My „těm mladejm“ občas také nerozumíme, a to nejsme žádní starci. Z mezigeneračního pohledu to ale nebudou tak strašné. Pokud chápou kontext, porozumí si vnuk s dědou bez problémů. Tohle jsou obvyklé stesky nad údajným úpadkem jazyka. Jazyk je zrcadlo společnosti, se změnou společnosti se mění i její jazyk. Co je nové, to je zvyšující se rychlost změn. Jako se stále rychleji mění technologie, tak se stále rychleji mění i naše komunikace. Dnešní generace prožije za svůj život nesrovnatelně více změn než generace předcházející. Člověk se toho může bát, může proti tomu protestovat, ale jazyk nezakonzerv-

vujete, jako se vám nepovede zastavit vývoj ve společnosti.

## Z kterých zdrojů čerpáte? Kromě textů od nakladatelství a vydavatelů?

Stahujeme z webu také internetový jazyk. Pořizujeme i ukázky jazyka mluveného.

## Jak?

Máme síť spolupracovníků, kteří nahrávají lidi v přirozeném prostředí, například když se sedí někde v hospodě. Ovšemže s jejich souhlasem.

## Nehrozí, že se lidé při nahrávání stylizují, více si hledají, jak a co říkají?

Na začátku snad, ale nakonec se vždy přestanou hlídat. Nahrávky pak přepisujeme, se všemi obraty, se všemi těmi „eee“. Typický mluvený jazyk je to, co používáme v soukromí, mezi kamarády a příbuznými, ne to, co říká moderátor v rozhlase nebo televizi, kde čte předem napsané věty.

## To by mě zajímalo, co z takových nahrávek vyčtete...

Třeba že člověka, který by mluvil jako kniha, prakticky nepotkáte. Jistě, jsou výjimky, ale jinak je běžná řeč plná opakovaných a vycpávkových slov, vracíme se k už řečenému, nedokončíme věty. Je to chaos, ale nakonec si stejně rozumíme, našťastí. V psaném projevu si můžete hrát na intelektuála, pak ale máte něco z fleku vyjádřit nebo vysvětlit ústně – a váš projev je plný vycpávek „prostě“, „vlastně“ nebo „jako“.

## Přesto si lidé z různých sociálních a profesních vrstev nakonec rozumějí, ne?

V neformálním prostředí jsou si lidé mnohem blíží. Vzdělanější lidé mají vyšší potřebu používat formálnější obraty. Určitě bude rozdíl mezi tím, když se akademik baví s kamarády u piva a když píše článek.

## Kdo všechno z vašich dat čerpá?

Máme osm tisíc registrovaných uživatelů. Ze dvou třetin to jsou studenti. Cizinci i čeští bohemisté. Asi pětinu tvoří vědecktí pracovníci, jazykovědci, sociologové a další. Předpokládám, že i vy, novináři. Pokud ještě ne, zkuste se inspirovat na našem webu [www.korpus.cz](http://www.korpus.cz). PAVEL HRABICA

# Uchovejte si na zimní měsíce zásoby vitaminů

**Zavařování je skvělý způsob, jak elegantně zpracovat přebytek ze zahrady.**

Zavařit můžete drtivou většinu zeleniny, kterou doma vypěstujete.

## Rajčata

Zralá a nepoškozená rajčata omyjte, nakrájejte na poloviny a naskládejte do sklenic. Zalijte vodou, osolte a sterilujte při 80 stupních asi 20 minut. Rajčata výrazněji nedochucujte, ať je můžete využít na více způsobů.

## Cuketa

Vyberte menší a mladé plody asi do 20 cm, které neobsa-

hují mnoho semen a nejsou hořké. Cuketu nakrájejte na malé špalíčky a ty pak zavařte obdobně jako okurky.

## Květák

Růžičky jednoduše omyjte, povařte dvě minuty ve vodě s citronem a poté zavařte. Využít můžete stejný nálev i postup jako u klasických okurek. Nakládaný květák vynikne třeba jako chutná příloha

k masovým pokrmům, ale hodí se i do salátů.

## Dýně

Připravte si čatní. Na oleji osmahněte dva stroužky česneku, pět cibulí nakrájených nadrobno a přidejte 1,5 kg dýně nakrájené na kostičky. Dochutte mletým zázvorem, římským kmínem, chilli papričkou a sójovou omáčkou. Duste půl hodiny, poté přidej-

te rajský protlak a povařte. Čatní sterilujte při 75 stupních asi deset minut.

## Cibulky

Malé cibulky nejprve krátce povařte ve vodě s kyselinou citronovou, aby si zachovaly barvu. Poté jimi naplňte sklenice a přidejte klasický „okurkový“ nálev, následně sterilujte při 80 stupních asi půl hodiny.



## CHARITATIVNÍ DOGFEST 2022: OSLAVTE MEZINÁRODNÍ DEN PSŮ VE VELKÉM STYLU

**DogFest 2022** se koná přesně na Mezinárodní den psů v termínu **26. – 27. 8. 2022** na **Výstavišti Holešovice** v Praze. Jedná se o největší psí festival svého druhu ve střední Evropě. Nenechte si ujít dva dny plné zábavy a hrajte o zajímavé ceny. Mimo hlavní program DogFestu budou připraveny doprovodné aktivity pro děti FoxFest. Na obě akce platí 1 vstupenka.



**Pes roku** – registrace probíhá na webu DogFestu

- Bull sporty od Marp Pet Food
- Agility, frisbee, dog dancing, puller
- Ukázka dovedností služebních psů
- Soutěže, vzdělávací workshopy
- Psí srazy, módní přehlídka, prodejní zóna
- Skoky do vody po taktovkou Rebel Dog

Festival dlouhodobě podporuje různé neziskové organizace a psí útulky, avšak letos podtrhne charitativní stránku akce o úroveň výše. Fenka Balú si prošla nelehkými začátky u množitelky psů. Nyní je v péči neziskového spolku Dočasky De De, kterému DogFest pomůže s nákladnou operací. Chystá se na totální endoprotézu kvůli těžké dysplazii kyčlí. Právě tato operace za 70 000 Kč navrátí Balú zpět do aktivního a šťastného psího života.

David Procházka, zakladatel úspěšné crowdfundingové platformy Donio.cz, již od svého mládí rád pomáhá lidem a zvířatům v nouzi. Ani v případě DogFestu 2022 tomu nebude jinak. Rozhodl se spojit síly s organizátory a zajistit tak hladký průběh a transparentnost celé sbírky DogFestu.

Dobročinný projekt tak mohou podpořit samotní návštěvníci přímo na místě události, a to prostřednictvím Charitativního běhu Stromovkou, DogFest bazárku, příspěvkem přes portál Donio.cz, dražbou koženého obojku od DogMount s brilianty od D.I.C. Diamonds nebo nákupem zboží z DogFest merchandisingu.



Více informací včetně předprodeje vstupenek naleznete na stránkách [www.DogFest.cz](http://www.DogFest.cz)







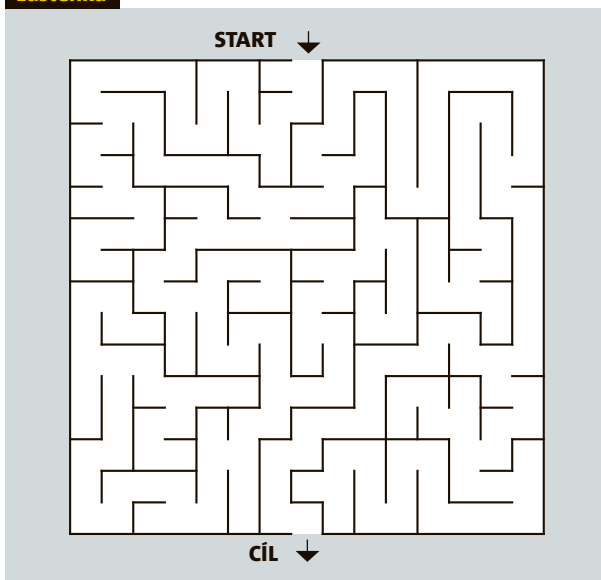




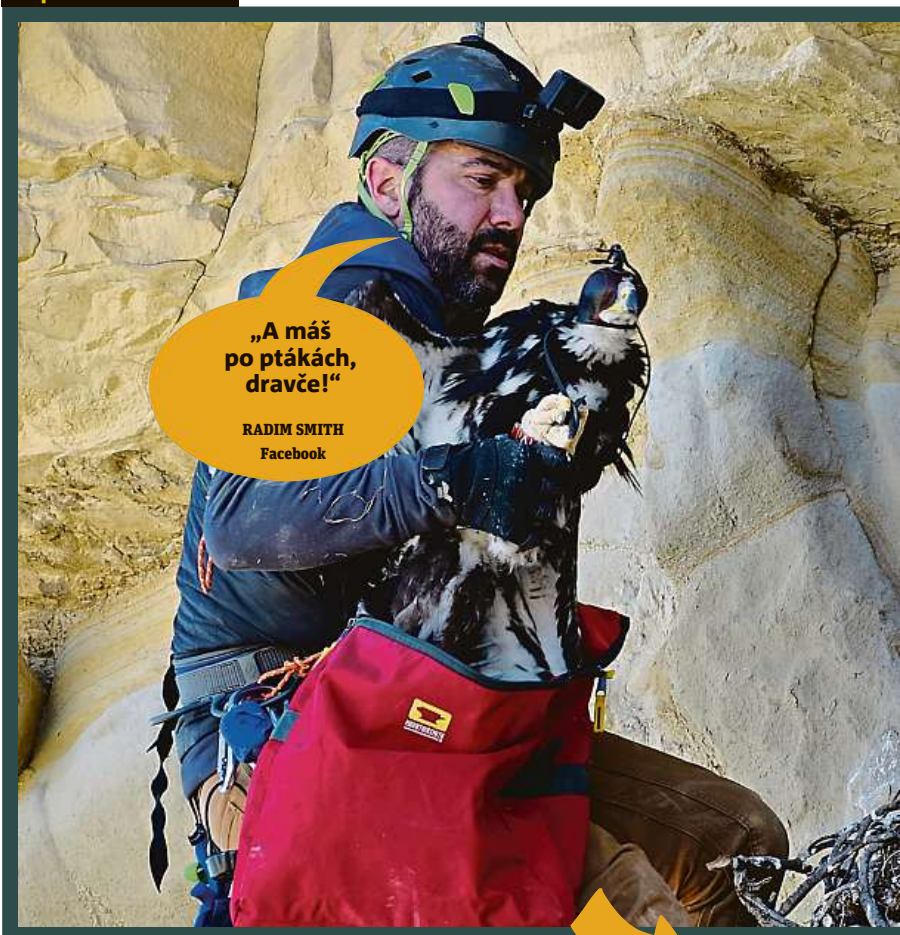

**Sudoku**

	5		2	3	6	
9				2		
		7	9	8	3	1
	8			9		
1			5	2		7
				6		3
	9	2	3	5	8	7
		1				9
5	4		1			6

**Luštěnka**



**Napište svou bublinu**



**Počasí**

DNES	ZÍTRA	NEDĚLE	PONDĚLÍ
26/30 °C	20/24 °C	22/26 °C	23/27 °C
Teplotní rekordy: ↓ 8,2 °C (1845) ↑ 35,6 °C (1892) Bio: ❤️ ❤️ ❤️			



**NAPADÁ VÁS VTIPNÝ POPISEK?**  
Napište bublinu a reagujte na sloupek na: [www.facebook.com/denikmetro](http://www.facebook.com/denikmetro)

**TV tipy**

ČT1	ČT2	Nova	Prima	Óčko
<p>16.10 Na krok od nebe</p> <p>17.05 Cestománie</p> <p>17.30 AZ-kvíz</p> <p>18.00 Události v regionech</p> <p>18.25 Kde domov můj?</p> <p>19.00 Události</p> <p>19.56 Branky, body, vteřiny</p> <p>20.10 Johancino tajemství</p> <p>Pohádka (SR/ČR, 2015)</p> <p>21.35 Všechnopárty</p> <p>22.30 V tomhle zámku straší, šéfe!</p> <p>Komedie (ČR, 1989)</p> <p>23.50 Případy detektiva Murdocha XV</p> <p>00.35 AZ-kvíz</p> <p>01.00 AZ-kvíz</p> <p>01.25 Sváteční slovo kytaristy a publicisty Milana Bátora</p>	<p>16.25 1945-1953: Cesta ke studené válce (1/2)</p> <p>17.25 Kouzlo Afriky</p> <p>17.50 Miloš Forman – Co tě nezabije... (1/4)</p> <p>18.45 Malajsie, perla jihovýchodní Asie</p> <p>19.40 Postřehy odjinud</p> <p>19.50 Zprávy v českém znakovém jazyce</p> <p>20.00 Soukromý život Sherlocka Holmese</p> <p>Komedialní drama (VB, 1970)</p> <p>22.10 Případ komisaře Maigreta</p> <p>Krimidrama (Fr./It., 1959)</p> <p>23.50 Balthazar II (7/10)</p> <p>00.40 Evropský příběh (4/6)</p> <p>01.35 Babylon</p> <p>02.00 Náš venkov</p>	<p>17.00 Odpolední Televizní noviny, Sportovní noviny</p> <p>17.30 Na lovu</p> <p>18.25 Ulice (4305)</p> <p>Seriál (ČR, 2022)</p> <p>19.30 Televizní noviny, Sportovní noviny, Počasí</p> <p>20.20 2Bobule</p> <p>Komedie (ČR, 2009)</p> <p>22.10 Equalizer 2</p> <p>Akční film (USA, 2018)</p> <p>00.35 Dr. House II (21)</p> <p>Euforie, 2. část. Seriál (USA, 2005)</p> <p>01.35 Dr. House II (22)</p> <p>Na věky. Seriál (USA, 2005)</p> <p>02.15 Na lovu</p> <p>03.25 Doktorů z Počátků (130)</p> <p>04.30 Novashopping</p>	<p>15.50 Policie v akci</p> <p>16.50 Policie v akci</p> <p>17.45 Prostřeno!</p> <p>18.55 Hlavní zprávy</p> <p>19.40 Krimí zprávy</p> <p>19.55 Showtime</p> <p>20.15 Máme rádi Česko</p> <p>22.00 Mordparta (8)</p> <p>Kořist. Krimiseriál (ČR, 2016)</p> <p>23.20 Ano, šéfe!</p> <p>00.35 Z místa činu</p> <p>01.35 Námořní vyšetřovací služba VIII (10)</p> <p>Falešný svědek. Krimiseriál (USA, 2010)</p> <p>02.35 Rizzoli &amp; Isles: Vraždy na pitevně II (5)</p> <p>03.30 Komisař Rex II (8)</p> <p>04.40 Rozpal to, šéfe!</p>	<p>06.00 Ranní fresh</p> <p>09.00 Flashback</p> <p>11.00 Óčko hity</p> <p>14.30 Top 3 Óčko Chart</p> <p>14.45 Óčko hity</p> <p>20.00 Tmax street party</p> <p>21.00 Óčko hity</p> <p>22.00 DUPLEX PRESENTS: Steve Aoki</p> <p>22.05 Party ride</p> <p>Dance music pro všechny na páteční mejdan</p> <p>23.30 DUPLEX PRESENTS: Steve Aoki</p> <p>Jaký byl tanečně rapový Zrće festival v Chorvatsku?</p> <p>23.35 Party ride</p> <p>1.00 Óčko flirt</p> <p>Proud klípů se vzkazy diváků Óčka</p>

## Krátko

## Mění značku lyží

Trojnásobná olympijská vítězka Ester Ledecká po jedenácti letech ukončila spolupráci s firmou Atomic. Nově by měla závodit na lyžích česko-rakouské značky Kästle.

## Kauza Dezinfekce

V kauze podezřelých zakázek na dezinfekci stadionů není obviněn žádný ze současných zaměstnanců FACR. Ta na svém webu naznačila, že jedním z obviněných je trestně stíhaný

bývalý místopředseda asociace Roman Berbr.

## Vyřadí šestnáctku

Los Angeles Lakers 7. března 2023 slavnostně vyřadí číslo 16, v němž hrával pivot Pau Gasol. Dvačtyřice-

tilitý španělský basketbalista loni ukončil kariéru, s Lakers v NBA získal dva mistrovské tituly.

## Rovnou do finále

Martin Fuksa úspěšně vstoupil do ME v rychlost-

ní kanoistice v Mnichově. Český kanoista vyhrál svou rozjíždku na trati 500 metrů, na kilometru byl druhý a v obou případech postoupil přímo do finále. Do bojů o medaile se kvalifikovala i kajakářka Adéla Házová. **ČTK**

## Číslo dne

2,45

Tři měsíce před začátkem fotbalového MS v Kataru je na šampionát v netradičním podzimním termínu prodáno 2,45 milionu vstupenek. Zbývá tak prodat ještě více než půl milionu lístků. **ČTK**

## Kvalifikací prošly bez zaváhání

## NSA. Vypsala 2. kolo, šance pro basketbal

Národní sportovní agentura (NSA) vypsala druhé kolo dotační výzvy na činnost svazů. To podle serveru Seznam Zprávy znamená novou šanci i pro Českou basketbalovou federaci (ČBF), která v dubnu podala žádost pozdě a přišla o státní dotaci ve výši zhruba 120 milionů korun na uhrazení provozu reprezentace, talentovanou mládež i provoz svazu. „Kdyby se nenašlo řešení, museli bychom sáhnout do rezerv a vzít si úvěry,“ řekl předseda ČBF Miroslav Janšta. Žádosti o dotace lze podávat do 15. září. „Jde o subjekty, které v prvním kole buď také podaly žádost pozdě, nebo u nich byly registrovány neopravitelné chyby,“ vysvětlil mluvčí NSA Jakub Večerka. Agentura celkově rozdělí 177 milionů korun. **ČTK**

## Všechny tři české oštěpařky jsou ve finále mistrovství Evropy.

Barbora Špotáková přehodila ve včerejší mnichovské kvalifikaci 60 metrů a byla třetí, postoupily i osmá Nikola Ogrodníková a jedenáctá Nikol Tabačková. Špotáková na mnichovském evropském šampionátu před 20 lety poprvé závodila jako oštěpařka, tehdy z kvalifikace nepostoupila. Tentokrát v druhé sérii poslala oštěp 25 centimetrů pod hranici postupového limitu 61 metrů a třetí pokus už poté mohla vzhledem k příznivému vývoji kvalifikace vynechat. Obhájkyni stříbrné medaile Ogrodníkové stačilo v den 32. narozenin k postupu 57,82 metru. Tabačková hodila 57,54 metru a obsadila předposlední postupovou pozici.

## Další Češi

Sprinter Jan Jirka postoupil do semifinále dvoustovky. Jiří Polák, Eduard Kubelík ani Martina Hofmanová z rozběhů dál neprošli.

• **Filip Šnejdr** se do semifinále běhu na 800 metrů nedostal. V semifinále čtvrtky překážek neuspěli **Vít Müller, Martin Tuček ani Nikoleta Jichová**, i když si vylepšila osobák na 55,48.

Špotáková ocenila, že bude ve finále kompletní česká trojice. „Je to příjemné, ale byl by hřích, kdyby holky nepostoupily, to bych se na ně možná zlobila,“ poznamenala. Už při rozcvičování se bavily s Ogrodníkovou. „Nějaké věci jsme si řekly. Že musíme postoupit do finále, že se nemůže stát, že my nepostoupíme,“ prozradila oslavenkyně Ogrodníková. **ČTK**



## O medaile. Senzační postup

Čeští hokejisté nečekaně porazili ve čtvrtfinále juniorského mistrovství světa v Edmontonu 4:2 vysoce favorizovaný tým Spojených států amerických a postoupili do semifinále. V něm se dnes od 22.00 utkají s domácí Kanadou. Gólem a dvěma asistencemi se na výhrě nad obhájcí zlata, kteří v Kanadě dosud neprohráli, podílel útočník Jiří Kulich (vpravo na snímku s Janem Myšíškem). Brankář Tomáš Suchánek si připsal 28 úspěšných zákroků. **AP**

## INZERCE

## Liga mistrů. Slovácko končí po prohře 1:2

Fotbalistky Slovácka prohrály v semifinále prvního kola kvalifikace Ligy mistrů s FK Minsk 1:2, gól týmu z Uherického Hradiště vstřelila Jelínková, a do skupiny nepostoupí ani při druhé účasti v elitní soutěži. Svěrenkyně trenéra Petra Vlachovského tak v neděli čeká jen zápas o třetí místo na kvalifikačním turnaji v norském Trondheimu.

České šampionky Slavia a druhý celek uplynulé sezony Sparta vstoupí až do druhého kola, ve kterém budou bojovat o postup do skupin Ligy mistrů. **ČTK**

## Cestování - nabídka

RELAX V TERMÁLNIČ LÁZNÍCH  
Madarsko - Zalatáros - Hotel Park Inn\*\*\*\*  
all inclusive akce 4 noci za 3 noci  
Termín: 4.9. - 8.9.2022 Cena: 9.290 Kč/os.  
Zahrnuje: dopravu, 4x ubytování ve dvoulůžkovém pokoji, stravu all inclusive, neomezený vstup do termálních lázní, delegáta  
Nástupní místa: Kladno, Praha, Dobruška, Příbram, Březenice, Sedlčany, Tábor  
KONTAKT: CK A.Sa s.r.o. Příbram,  
tel.: 318 63 99 99 a 603 864 51  
po-pá 9.00 - 17.00 hod. • www.ckasa.cz

## Auto-moto - poptávka

• Sbíráám auta, motorky, traktory, voj. techniku, díly, vraky, technické průkazy, typové osvědčení, vybavení dílen, garáže vše do r 1990.  
Tel. 734843403



PREMIUM  
KUPÓÓÓÓÓÓÓÓÓÓ

**LUXOR**

Sleva 200 Kč  
při nákupu nad 1000 Kč

PRO ZÍSKÁNÍ  
KUPŮNU  
SI STÁHNĚTE  
APLIKACI

Portmonka

VÍCE INFORMACÍ O PŘEMIOVÝCH KUPŮNECH NAJDETE [WWW.ELKUPON.CZ](http://WWW.ELKUPON.CZ)

**Apple AirPods**

**Kouzelnější než  
kdy dřív.**



  
**iWant**

  
Premium  
Reseller

Více na prodejnách  
nebo na [www.iWant.cz](http://www.iWant.cz)

